כל התדיר פרק עשירי זבחים

ואף על גב דמוספין קדישי. מוספין [מ] שם שבת עליהן שהם באים חובה לה והתמידין באין אף במול: **לתמידין לא אהנאי.** כיון דהאידנא קריבין אם כן [ז] שם שבת עליהם: מוספי ר"ח מקודשין משל שבת [מ] דאיקרי מועד [ח]: **ד"א כו'.** כספסים תנינן

תא שמע מוספי שבת קודמין בו'. בכל הני תא שמע לריך טעם מאי קס"ד מאחר דבכר שני אטו שבת למוספין אהני לתמידין לא אהנאי [כ] ולריך לדקדק בפרק התכלת (מנחות דף מט.) גבי התמידין אין מעכבין את המוספין דאיכא כי הך בעינא למדיר ומקודש ולא פשיט מיניה [ל] מידי דלא מייתי הכא דאיות דהתם והנהו דהכא לא מייתי התם:

דשחטינן [מ] תרוייהו. תימה אם כן ליתני שלמים ושחט [מא] קודם לחטאת ואשם והכל ביום אחד שלמים קדימי לזרוק ואמאי נקט של אמש וי"ל דשל אמש נמי שמא הוי בעין של אמש והכל ביום אחד כדאמר בפ' התערובות (לעיל עה.) מאי חיין בעין חיין. כדו"ק:

ואף ע"ג דמוספין קדישי אטו שבת למוספין אהנאי [א] לתמידין לא אהנאי ת"ש [ב] מוספי שבת קודמין למוספי ראש חודש אטו ראש חודש למוספין דידיה אהני למוספי שבת לא אהני תא שמע מוספי ראש חודש קודמין למוספי ראש השנה אע"ג דראש השנה קדשה [ג] אטו ראש השנה למוספי דידיה אהני למוספי ראש חודש לא אהני ת"ש ד"א [ד] ברכת היין [א] תדירה וברכת היום אינה תדירה ותדיר ושאינו תדיר תדיר קודם [ב] אע"ג דברכת היום קדישה אטו שבת לברכת היום אהנאי לברכת היין לא אהנאי תא שמע [ג] דאמר רבי יוחנן הלכה [ד] מתפלל אדם של מנחה ואח"כ של מוספין [ה] אטו שבת לתפלת מוספין אהנאי לתפלת מנחה לא אהנאי ת"ש שלמים של אמש חטאת ואשם של יום [ו] שלמים של אמש קודמין הא אידי ואידי דיום חטאת ואשם קדמי ואע"ג דשלמים תדירי אמר רבא מצוי קאמרת תדיר קמיבעיא לן מצוי לא קמיבעיא לן אמר ליה רב הונא בר יהודה לרבא אטו מצוי לאו תדיר [ז] והתניא [ח] אוציא את הפסח שאינו תדיר ולא אוציא את המילה שהיא תדירה מאי תדירה תדירה במצות ואיבעית אימא מילה לגבי פסח כי תדיר דמיא איבעיא להו תדיר ושאינו תדיר וקדים ושחט לשאינו תדיר מאי מי אמרינן כיון דשחטיה [ט] מקריב ליה או דלמא יהיב לאחר דממרם בדמו עד דמקריב ליה לתדיר והדר מקריב לשאינו תדיר אמר רב הונא [י] מסורא ת"ש שלמים של אמש חטאת ואשם של [יא] יום של אמש קודם לשל יום הא דיום דומיא דאמש וה"ד דקדים שחטיה לשלמים חטאת ואשם דקדמי דלמא שלמים דאמש וחטאת ואשם דיום היכי משכחת לה דשחטינהו לתרוייהו [יב] אבל לא שחטינהו לתרוייהו תיבעי לך ת"ש ד"א [יג] ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה ותדיר ושאינו תדיר קודם ה"נ [יד] דכיון דאתיין כמאן דשחיטי תרוייהו דמי ת"ש [טו] דא"ר יוחנן הלכה מתפלל אדם של מנחה ואח"כ של מוספין ה"נ כיון דמטי זמן תפלת מנחה כמאן דשחיטי תרוייהו דמי אמר ליה רב אחא בריה דרב אשי לרבינא [טז] דשחטו [יז] קודם חצות פסול מפני שנאמר בו [יח] בין הערבים קודם [יט] לתמיד כשר ויהא [יא] ממרם בדמו עד [כא] שיזרוק הדם הכא במאי עסקינן כגון דקדים שחטיה לתמיד ברישא [כב] אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני עד שיזרק הדם (תמיד) ולא קתני עד שישחוט ויזרק דם ש"מ: ובכולן כהנים ראשין כו': מאי טעמא אמר קרא [כג] למשחה [כד] לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין: **מתני'** אמר רבי שמעון אם ראית שמן שהוא מתחלק בעזרה אין [כה] צריך לשאול מהו אלא מותר רקיקי [כו] מנחות ישראל [כז] ולוג שמן של מצורע אם ראית שמן שהוא ניתן [כח] על גבי האישים אין [כט] צריך לשאול מהו אלא מותר [ל] רקיקי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח [לא] שאין מתנדבין שמן רבי טרפון אומר [לב] מתנדבין שמן:

ואף על גב דמוספין קדישי. מוספין [מ] שם שבת עליהן שהם באים חובה לה והתמידין באין אף במול: **לתמידין לא אהנאי.** כיון דהאידנא קריבין אם כן [ז] שם שבת עליהם: מוספי ר"ח מקודשין משל שבת [מ] דאיקרי מועד [ח]: **ד"א כו'.** כספסים תנינן לה דקתמרי ב"ה מברך על היין ואח"כ מברך על היום שהיין גורם לקידוש שנאמר דבר אחר כו': **הכי גרסינן דא"ג** [ט] **דברכת היום קדישה.** שאם שבת עליה שחובה לשבת היא באה דאיכו ברכת היין אף במול היא: **הלכה מתפלל של מנחה.** במסכת ברכות (דף מח.) היו לפניו שתי תפלות של מוספין ושל מנחה ופליגי רבי יהודה וחכמים וקס"ל יוחנן הלכה כדברי האומר מתפלל של מנחה ואחר כך מתפלל כו': **שלמים של אמש.** הא פריסת לה לעיל (גבי כמתני') **תדירי.** שהן מלויין ממון שבאין בנדר ובנדבה: **מצוי קתמרת.** שאין תדירותו חובה אלא שהוא מצוי תמיד יותר מחבירו: הכי גרס' **מצוי** [כ] ולאו תדיר הוא. כתמיה: **אוציא את הפסח שאינו תדיר.** בס"כ שנויה גבי חטאת דקתני והכי פסח ומילה עדיפי [א] כרת יכול יביא על שנגתן חטאת ת"ל אשר לא תעשנה יכול תעשנה תלו פסח ומילה שהן מצות עשה תוציא את הפסח שאינו תדיר ולא תוציא את המילה שהיא תדירה ת"ל אשר לא תעשנה. אלמא מצוי תדיר הוא: **תדירה במצות.** סדוכה במצות [ב] שנכרתו עליה שלש עשרה כריתות וצוויין: **כי תדיר דמיא.** שמצויה היא הרבה מפסח אבל מצוי דשלמים לגבי מצוי דחטאת לאו כתדירה דמי: [ג] **הא דיום דומיא דאמש והיכי דמי כגון דשחטו שלמים כריש כו'.** וקא ס"ד ה"ק שלמים שהביאן מאמש ושחטן היום וחטאת ואשם של יום עומדין לישחט שלמים של אמש קודמין לזרק דאי כשהיה עומדין לישחט לא אמר דקדמו שלמים וטעמא דבאו מאמש הא אידי ואידי דהיום וקדיש שחטינהו לשלמים בריש אמרי' שחיטת חטאת ואשם קדמה לזריקת שלמים אלמא מקודש ושאינו מקודש יהא אחד ממרם בדמו [ד] וזרוק את המקודש וה"ה לתדיר ושאינו תדיר:

דלמא שלמים של אמש וחטאת של יום. דלשמעינן של אמש קדמו: **היכי דמי דשחטינהו לתרוייהו.** אע"ג דשחטיה לחטאת אחר השלמים ושהיכן עומדין לזרק אשמעינן דשלמים של אמש קדמו ודכותיה דייקא [ה] מיניה הא אידי ואידי דיום ושחט שלמים ואחר כך חטאת ומ"מ לימלך על הזריקה אמרי' ליה חטאת קדמה: **אכל לא שחטיה.** לחטאת בתר שלמים ובא לימלך על השחיטה מיבעי לך מי מזלזלינן בשלמים לגרם בדמן ולהקדיש שחיטת חטאת חריקתה וכי מיבעיא לן בתדיר ושאינו תדיר הך [ה] מיבעיא לן שחטו את שאינו תדיר והתדיר קיים: **ברכת היין תדירה כו' תדיר קודם.** ואע"ג דשאינו תדיר קדם ובא שכבר קדש היום ועדיין יין לא בא ודומיא [ו] קדיש שחטיה לשאינו תדיר בריש: ומשני ס"ג **כיון דאתא.** השתא יין קמן ומזומן לברכה כמאן דשחיטי תרוייהו לגבי קדשים [דמין] ולא תפשוט מינה לגביין: **ואמ"כ מתפלל של מוספין.** ואף על גב דזמן מוספין אתא בריש: **שחטו קודם חצות.** בפסח קאי: **קודם לתמיד.** של בין הערבים כשר ואע"פ שלכתחילה מצוה לאחרו כדתניא לעיל (דף יב.) יאומר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים בלבד: **ויהא אחד ממרם בדמו.** אלמא [ז] דקדיש ושחטיה לאמאמר אמרי' ליה לשהות את הזריקה ולשחוט את הראוי ליקדם ולזרקו: **כגון דקדיש שחטיה לתמיד.** קודם שבא לימלך ולא נמלך אלא על הזריקה: **לשחטה.** לך נתמיט. למשחה מתרגמינן לרבו והיינו לגדולה: **מתני' שהוא מתחלק.** לתמלית כהנים: **מוסר רקיקי מנחת ישראל.** מנחת מאפה שבא מלות ורקיקין [ח] מלות בולגן רקיקין מושחן ואמר רבי שמעון במנחות (דף עה.) מושחן כמין כ"ש ושאר השמן נאכל לכהנים: [ט] **מנחת כהנים.** כולה כליל. ומותר מנחת כהן משיח לפי שסמנה מרובה שלשה לוגין לעשרון ומתוך שהיא אפויה תחילה אין שמנה נבלע בפיתיה וצריך להקטיר המותר בעצמו [י]: **שאין מתנדבין שמן.** לפיכך לא יעלה על דעתך שיהא שמן המתחלק מן [לא] הנקטר נדבה:

גמ'

לינן לשמרן מיהו התם היתה נגללת בעיסה. אבל ז שהיתה נלחת בתחתה מדבתיר כל מחצת בשמן תעבה. אי אפשר שלא יטלר בתחתה מן השמן התעבשה (ב"ש):

מסורת הש"ס

א) (לעיל פט.), ב) ברכות נח: פסחים קיד. ירושי' ברכות פ"ח ה"א, פסחים פ"י ה"ב, ג) ע' ירושי' יומא פ"ז ה"ב, ד) (לעיל יב. ברכות כח. ועי"ש כה. ירושי' ברכות פ"ד ה"א, ה) תי"כ ויקרא חובה פרש' א ה"ו, עי' ירושי' פסחים פ"ג ה"ז, ו) פסחים סא. ירושי' פסחים פ"ה ה"א, ז) (לעיל כח. מוטה טו. תולין קלב: ירושי' תרומות פ"ה ה"א, בכורים פ"ב ה"א, ח) (לעיל עז.) מנחות קד:, ט) שבועות י., י) שבת קלב., כ) עי' בפסים מלוכות.

שינויי נוסחאות

א) ל"ל אהני. וכן בכל המסך הסוגיא, וכדס"ל ותוס' (ש"ס): ב) ל"ל קדישא. וכן נלע"ד (כ"ב): ג) מוספין ואף על גב דתפילה מוספין קדישא אטו כו' (ש"ס מ): ד) ל"ל היום (ש"ס). וכן לקמן: ה) תדיר הוא והתניא (כתה"ר): ו) ל"ל חבינא (ש"ס): ז) של היום שלמים של אמש קדים כל"ל ומיעט לשל יום נמקן (ש"ס): ח) לתרוייהו ודיום דומיא דאמש נמי דשחטינהו לתרוייהו אבל וכו' כל"ל (ש"ס. וכעי"ז בכ"ב): ט) בכתה"ר ההם נמי כיון. וכבמכ"ר בתקום דאתיין מיתם דאתי יין. וכ"ה בקנ"ם ס"ר ועי' רש"י: י) ל"ל ת"ש שחטו (ש"ס מ): יא) בכתה"ר ויהא אחר ממרם: יב) עד שיזרוק דם התמיד כל"ל. וכן נלע"ד בפמוך (ש"ס): יג) תיבת ברישא נמחק (הגי' הגרא. וכ"ה בכ"ב ובדי רס"ם ש"ס): יד) אין אתה צריך (ש"ס מ): טו) בתמיעות הגיר' נתון: טז) ל"ל שהמוספין (ש"ס מ): יז) א"כ אף הם שם שבת עליהם (ר"ש): יח) מרעד ריש בהן שעיר חטאת שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו (ש"ס מ): יט) ל"ל אע"ג (ש"ס): כ) ל"ל אטו מצוי (ר"ש): כא) ל"ל עונשן (ש"ס מ): כב) בס"מ מלן מה"ד שלמים של אמש אכולה: הא דיום דומיא דאמש והיכי דמי כגון דקדים ושחטינהו לשלמים בריש חטאת ואשם דיום קדמי. קדמה זריקתם לזריקת שלמים ראכלו תחילה כמו כן אלמא מקודש ושאינו מקודש וקדים שחטיה לשאינו מקודש יהא אחד ממרם בדמו וישחוט ויזרוק את המקודש וה"ה לתדיר ושאינו תדיר: דילמא לא גרסינן. וה"ג שלמים של אמש וחטאת דיום ה"ד דשחטי' לתרוייהו אבל לא שחטינהו לתרוייהו היכי דמי. ה"ס שלמים דאמש וחטאת דאשם דיום דקתני ע"כ היכי משכחת לה דשחטינהו לתרוייהו דהא לענין אכילה איירי וכי תידוק מינה לענין הקרבה נמי הא דיום דומיא דאמש וה"ד כגון דשחטיה לשלמים בריש חטאת ואשם קדמי בדשחטינהו לתרוייהו תידוק לה שחזר ושחט את החטאת קודם שבא לימלך ואח"כ בא לימלך על הזריקה דהתם אמרינן ליה החטאת קדמה דכיון דסוף סוף צריך למרס אחד מן הדמים קדשי קדשים קדמי: אבל לא שחטיה וכו' ומכלן הוא מלמעני ברש"י לקמן ד"ס אבל לא וכו' (ש"ס. מחוקן קצת בעפ"י כתה"ר ועפ"י כ"ב וכ"ב). ועי' לעיל ל' ס"ב בס"ד אות כ: כג) בדמו וישחוט ויזרוק (בתה"ר): כד) ל"ל דוק (ש"ס מ): כה) ל"ל הכי (ר"ש): כו) ומשו לקדים ושחטיה לשאינו כו' כל"ל (ש"ס מ): כז) אלמא היכא דקדים ושחטיה למאוחר בריש בבא לימלך אמרי' כל"ל (ש"ס מ): כח) ל"ל או רקיקין (ש"ס מ): כט) מותר רקיקי מנחת כהנים. מנחת כהנים כולה כליל השמן שעף על גבה ונותר שאינו נבלע בה שורפין אותו בפני עצמו: ומותר מנחת כהן משיח. לפי ששמנה וכו' כל"ל. וכ"ה בפי' הרע"ב (תוס'): ל) ל"ל לעצמו (ש"ס מ). וכרע"ב בפני עצמו: לא) כדי"ו או הנקטר. דהיינו הניתן על גבי האישים, ונקט רש"י המתחלק לנכרי ר"ו או הנקטר לנכרי תכי וקי"ל (תוס'): לב) נמל"ל נמי (באה"ס): לג) ל"ל דשחטינהו (ציק. דיו ב' וגי'): לד) נמל"ל ושחטן (באה"ס):

עין משפט
נר מצוה

כג א מי' פכ"ט מהל' שבת הלכה ז טוש"ע ח"מ סימן רעא סעיף ד:
כד ב מי' פ"ג מהל' תפלה הל"ח טוש"ע ח"מ סימן רפז סעיף ד:
כה א מי' פ"ט מהל' ממרדין ומוסרין הלכה ג:
כו ד מי' פ"ח מהל' קרבן פסח הלכה ד:
כז ו מי' פנ"ז מהל' מפה"ק הלכה יד:
כח ז מי' פ"ב מהל' מחוסרי כפרה הלכה ב והלכה ג:
כט ח מי' פי"ב מהל' מעה"ק הלכה ט:
ל ט מי' שם פנ"ז הלכה יד ופי"ד שם הלכה א:

תורה אור השלם

1. וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ כָּל קְהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַרְבָּיִם: שמות יב, ו
2. וְדִבַּרְתָּ אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר לָהֶם: יְבָרֶכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ: במדבר יח, ח

מוסף רש"י

מתפלל אדם של מנחה. היו לפניו כי תפלות, אחת של מנחה ואחת של מוספין, שסה"ר ולא התפלל עד זמן המנחה, מתפלל של מנחה, אע"ג דזמן המוספין קודם, כיון דסיר עד זמן חכירתה מסיחין לה (לעיל יב.): מתפלל של מנחה מאחר שסגיע זמנה כדי להקדימה מתחלת זמנה שלא יקנח פיסב גם פליה: ואחר כך של מוספין. דאילו לאיחר חמנה אינה עוכר להפ אמרי רבנן (ברכות כח.) ויהא ממרס בדמו. שלא יקרוק כדי שיהא לאור לזריקה (פסחים סא.) אמר קרא למשחה. כמתנות כהונה כתיב בריקה קרת, לך נתתים למשחה, כל מתנות שנתתי לך בכהונתך, נתתי לך לגדולה, כמתמרגמינן לרבותא (חולין קלב.), ללמד שיהו אוכלין אותן דרך אכילת מלכים המשומים (לעיל כח.) שאין מתנדברין שמן. גלא מולת חיין (מנחות עד.) מתנדבין שמן. בפני עלמו (לעיל עז.) וקולמו ומקטיר הקומץ ומיניו נאכלין (מנחות שם):

ליקוטים

ובכולן כהנים ראשין לשנות באכילתן. ס"מ. מי' דעיקר מצוותן צלי מדקרו לשאר שיעור. אמר קרא למשחה לגדולה. כדמתרגמי' לרבו כדרך שהמלכים אוכלין. והזו צלי. והכי אמרינן בחולין בפ' הזורע אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא צלי ואין נאכלות אלא בחרדל. מאי טעמא אמר קרא למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין (ספסן דרש):

שיטה מקובצת

הא אידי ואידי דיום חטאת ואשם קדמי ואע"ג דשלמים תדירי. תימה מיפשט ליה מתמן דהכיל מעלת קדמת לעולה דמעלה מעכבת טפי שבלה נמנד ובנדבה. ל"ל דכיון דלפן בלמלות לנכנלים אין רגילין להמנד עולות (הרי"ם דיב ב"ש): רש"י ר"ה מנחת כהנים כו' לפי שמנה מרובה ג' לוגין לעשרון כו'. ה"ל הרי"ם ל"ל מנחת כהן משיח סהן מפיה שיהיה נתה שלשה לוגין לעשרון. אע"ג דמנחת נכנים נמי נתה שלשה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com